

LESBRIEF

DE JONGEN DIE HET LIET REGENEN

BRIAN CONAGHAN

INHOUDSOPGAVE

<u>Inleiding</u>	3
<u>A. BEGRIJPEND LEZEN</u>	4
1. Spanning	5
2. Stijl	6
3. Jongerentaal en jongerencultuur	7
4. Sms-taal	10
<u>B. WEBQUEST</u>	12
1. De titel: De jongen die het liet regenen	13
2. Informatie over pesten	14
3. Gevolgen van pesten	15
4. Wat kun je ertegen ondernemen?	17
5. NEDs als verschijnsel en levensstijl	18
<u>C. ROLLENSPEL RECHTSZAAK</u>	19
<u>D. GROEPSDISCUSSIE: MENINGSVORMING OVER PESTEN</u>	23
<u>E. SCHRIJVEN</u>	26
<u>BIJLAGES</u>	28
Kant-en-klare hand-out <i>Begrijpend lezen</i>	
Kant-en-klare hand-out <i>Webquest</i>	
Beoogde leerdoelen en eindtermen	

INLEIDING

Deze lesbrief gaat over het boek *De jongen die het liet regenen* van Brian Conaghan. Het is een aangrijpend en meeslepend boek over een actueel thema: pesten.

Korte inhoud: Clem is nieuw in de stad en op school. Als nieuwkomer wordt hij geïsoleerd door een groepje jongens dat hem het leven zuur maakt. Clem probeert hen uit de weg te gaan. Maar wat hij ook doet, de dreiging gaat zijn hele leven bepalen. Tot het genoeg geweest is. Tot het drama onafwendbaar is.

Auteursbio: Brian Conaghan groeide op in Schotland. Hij studeerde o.a. *creative writing* aan de Glasgow University. Hij woonde en werkte verschillende jaren in Italië en geeft nu les in een middelbare school in Dublin. Zijn onderwijservaring geeft hem een bijzonder inzicht in de manier waarop jongeren functioneren in een schoolcontext.

Doelgroep: Deze lesbrief is vooral bedoeld voor:

- in Nederland: leerlingen van het derde en vierde jaar vwo, havo (of eventueel vmbo);
- in Vlaanderen: leerlingen van de tweede graad aso, kso (en eventueel tso).

Werkwijze: Deze lesbrief biedt een brede waaier aan opdrachten rond het boek en rond het thema pesten. De lesbrief kan worden gebruikt in lessen Nederlands, maar ook in levensbeschouwelijke vakken. Ook de vakoverschrijdende eindtermen komen aan bod.

De lesbrief is bedoeld als een soort materiaalkistje voor een les of lessenreeks rond pesten. Deze lesbrief is dus geen gedwongen format maar eerder een handige aanzet. Uiteraard heb je als leerkracht alle vrijheid om voor die opdrachten te kiezen die passen bij jouw manier van lesgeven.

Noot 1: Bij het begin van elke oefening worden steeds een aantal aspecten toegelicht:

Duur van de opdracht

Werkvorm / groepsindeling

Vakgebied

Ten slotte wordt ook aangegeven of de leerlingen het boek moeten hebben gelezen: bij sommige opdrachten is dat een noodzaak, bij andere niet.

Noot 2: De bijlage toont de beoogde leerdoelen van deze lesbrief.

DE JONGEN DIE HET LIET REGENEN

A. BEGRIJPEND LEZEN

De volledige opdracht duurt twee lessen, maar kan uiteraard worden ingekort.

Paarwerk gevolgd door klassikale bespreking

Nederlands: Lezen - Literatuur - Taalbeschouwing

Om deze opdracht te kunnen maken, moeten de leerlingen het boek gelezen hebben.

1. Spanning

- **Allicht is iedereen het erover eens dat dit verhaal bijzonder spannend opgebouwd is. Welke middelen gebruikt Brian Conaghan om dat effect te verkrijgen? Let daarbij op de volgende elementen en geef telkens een voorbeeld. Noem ook de bewuste pagina. (De mogelijke antwoorden staan aangegeven in het grijs.)**

Middel	Omschrijving	Voorbeeld	Pagina
Structuur van het hele verhaal	<p>Algemeen: zeer veel variatie: twee delen, veel korte hoofdstukken.</p> <p>Specifieke kenmerken van deel 1: ‘Wat zij zeiden’ Verschillende hoofdstukken, telkens wisselend standpunt: probleem belicht vanuit verschillende karakters en hun beperkte informatie.</p> <p>Specifieke kenmerken van deel 2: ‘Wat Clem zei’ Verschillende hoofdstukken, nu vanuit één standpunt: de hoofdpersoon, die een verklaring geeft voor wat de lezer nog niet wist. Verstandige schets van zijn historiek. Tegelijk worden ook zijn groeiende angst en wanhoop duidelijk.</p>	<p>Rosies indruk. Meneer Cunninghams wantrouwen. Conor Duffy’s briljante inval.</p> <p>Zijn verhuis naar Glasgow en zijn relatie tot zijn ouders. Zijn dubbelzinnige relatie tot mevrouw Croal. Zijn groeiende angst en zijn wanhoopsdaad als zelfverdediging.</p>	<p><i>p. 9</i> <i>p. 10</i> <i>p. 34</i> <i>p. 66</i></p> <p><i>p. 108 e.v.</i> <i>p. 166 e.v.</i> <i>p. 208 e.v.</i></p>
Opbouw van een hoofdstuk	<p>Hoeveel info geeft een hoofdstuk? Elk hoofdstuk is zo opgebouwd dat slechts een deelaspect van het verhaal belicht wordt, vanuit de (beperkte) kennis van dit ene personage en met de visie en veronderstellingen van dat personage.</p> <p>Hoe eindigt het meestal? Eindigt op cliffhanger, onopgeloste vraag, suggestie van komend drama.</p>	<p>Meneer Goldsmiths mening, als vroegere directeur. Zijn opinie over Clem en zijn familie. Zoekt verklaring bij de economische crisis.</p> <p>‘In zekere zin zijn we allemaal schuldig’: kondigt drama aan.</p>	<p><i>p. 52</i></p> <p><i>p. 55</i></p>
Personages	<p>Hoe slaagt de auteur erin de personages te portretteren als mensen van vlees en bloed? Ieder personage is zo veel mogelijk consequent uitgewerkt: - Het heeft een eigen, uitgesproken karakter en handelt daarnaar in het verloop van het verhaal. - De taal is aangepast aan het personage.</p> <p>Dat de personages heel levensecht zijn, maakt het verhaal realistischer en daardoor spannender.</p>	<p>Cora Kelly, de vriendin van Rosie: - Typische puber die stoer doet over jongens en Rosies verliefdheid wat flauw vindt. - Ze geeft kritiek op mevrouw Croal en gebruikt platte jongerentaal, met de stopwoordjes van haar generatie.</p>	<p><i>p. 58</i></p> <p><i>p. 57</i></p>

2. Stijl

- De stijl is een van de grote sterktes van het boek. Brian Conaghan speelt op heel wat verschillende manieren met stijl en taal. Let bij de analyse hiervan op de elementen die al aangegeven staan en vul verder aan.

Middel	Omschrijving	Voorbeeld (vrij antwoord)	Pagina
Taal	<p><u>Welke taalschakeringen vind je in het verhaal?</u></p> <p>Heel veel variatie: - Leraars spreken beschaafd en doordacht.</p>	<p>Mevrouw Croal: ‘Hij was zo’n leerling waarvoor ik leerkracht ben geworden... We deelden een gemeenschappelijke analytische kijk op de dingen.’</p>	p. 44
	<p>- Jongeren hebben hun eigen taal en cultuurwereld.</p>	<p>Conor Duffy: ‘Welke leerlinge oké waren om mee gezien te worde en wie de nerds en de geeks ware. Wie de hete chicks ware.’</p>	p. 26
Humor	<p><u>Welke soorten humor* herken je?</u></p> <p>- Humor ontstaat vooral door de typische pubertaal en de coole houding tegenover situaties: cynisme.</p>	<p>Rosie over mevrouw Croal: ‘Ze was zo’n net afgestudeerd leerkrachtje. Die komen binnengewaaid met hun hoofd vol Hollywoodfilms en willen allemaal “een verschil” maken. Sukkels zonder enig benul van het echte leven.’</p>	p. 11
	<p>- Ook leerkrachten uit hun ontgoocheling in cynisme.</p>	<p>Meneer Cunningham: ‘Geen enkele leerkracht die een beetje bij zijn hoofd is, wil na de bel op school blijven.’ ‘Babysitten.’</p>	p. 62 p. 63
	<p>- Ironie: een soort zelfspot, zichzelf ophemen hoewel men het niet meent.</p>	<p>Rosie: ‘Hij vertelde waar hij vandaan kwam, maar dat klonk zo saai, dus hebben we het verder over mij gehad.’</p>	p. 14
	<p>- Sarcasme: aanvallende spot.</p>	<p>Cora: ‘Ze (Rosie) plamuurde zich niet dicht met make-up zoals de meeste sloeries uit de vijfde en zesde, die dachten dat ze een natuurwonder waren.’</p>	p. 19
		<p>Cora: ‘Het was natuurlijk haar zaak als ze van die anorexiatroep wilde eten...’</p>	p. 58
		<p>Clem: ‘Dit leertje minimumloners...’ Clem: ‘Ratio of conflict?’ ‘Praat Engels, Clem’, zei ze.</p>	p. 183 p. 193
	<p>- Taalhumor: spel met woorden.</p>	<p>Cora: ‘Classy Cora en Coole Clem Curran carpoolen en kussen in een Canadese cabriolet.’</p>	p. 13

* Soorten humor: ironie, satire, cynisme, parodie, sarcasme, galgenhumor, taalhumor, absurde humor

3. Jongerentaal en jongerencultuur

- Probeer de betekenis te achterhalen van de volgende afkortingen of uitdrukkingen, door de verklaring in de tekst of door de betekenis af te leiden uit de tekst.

	Betekenis	Pagina
Emogrietje	Emotioneel meisje	<i>p. 14, 24</i>
De nerds en de geeks	Nerd is een pejoratieve term die wordt gebruikt voor (meestal jonge) mensen die zich afzijdig houden van de populaire 'mainstreamcultuur' van jongeren. Zij zijn vaak introvert en houden niet van activiteiten waarbij sociale status een belangrijke rol speelt. Geek is een Engelse benaming voor iemand die gepassioneerd is door wetenschap en technologie. Oorspronkelijk had het een nogal pejoratieve betekenis, gelijkaardig aan die van nerd, maar tegenwoordig wordt het als een geuzennaam gebruikt.	<i>p. 26</i>
Gothic	Subcultuur die opbloede in de vroege jaren 1980 als een variant van de gothic rock-scene, een subgenre van postpunk of new wave. 'Gothic' wordt geassocieerd met horror, duisternis en het bovennatuurlijke.	<i>p. 28</i>
Te streberig voor mij	Streverig, overdreven ambitieus	<i>p. 57</i>
Zijn crew	Zijn bende	<i>p. 74</i>
Arty farty (onzin)	Snobistisch, onecht kunstzinnig	<i>p. 100</i>
Aso	Asociaal	<i>p. 134</i>
NED's	Non-educated delinquents	<i>p. 134</i>
Retard	Achterlijk persoon	<i>p. 139</i>
BO'ers	Bijzonder Onderwijs	<i>p. 143</i>
Chillen	Niets doen, relaxen	<i>p. 144</i>
Het L-woord	Love, I love you	<i>p. 144</i>
Alfamannetje	Leider van een groep	<i>p. 189</i>
Lame	Flauw	<i>p. 198</i>
Dude	Dandy, modepop, kerel, kwast	<i>p. 203</i>

- Zoek vijf synoniemen voor 'meisje' in de tekst en kruis aan of ze dysfemistisch of eufemistisch klinken.

	Dysfemistisch	Eufemistisch	Verklaring
(Emo)grietje - p. 24, 28	X		Eerder medelijdend: emotioneel
Chick - p. 26	X		Grietje, mokkeltje: oneerbiedig
		X	Aantrekkelijk meisje
Trien - p. 29	X		Boerse, lompe, sullige vrouw: klinkt dom
Trut - p. 92	X		Zeurderige, domme vrouw: klinkt flauw
Slet - p. 102	X		Hoer
Troela - p. 57	X		Boerentrien, opgedirkte vrouw, truttige vrouw: oneerbiedig
(Jaloerse) bitch - p. 150	X		Teef, rotwijf, krenge: zeer negatief

- Welke woorden gebruiken jullie voor 'meisje'?

- De taal van jongeren zegt heel veel over de cultuur waarin ze zich bevinden. Jongeren worden namelijk heel erg beïnvloed door hun 'peergroup'. Dat zijn hun vrienden, de jongeren met wie ze optrekken. Wat is er zoal bepalend om een groep met een eigen cultuur/stijl te herkennen?

- hun muziek
- hun kledij
- hun taal
- hun mentaliteit

- **Probeer de volgende personages met een groep/stijl te associëren en maak duidelijk waaraan je dat ziet. Geef een paar voorbeelden.**

Personage	Omschrijving	Voorbeeld	Pagina
Clem Curran	‘intellectueel’, ‘nerd/geek’ (volgens Conor p. 26)	Veel zelfreflectie en zelfspot. Houdt van The Smiths* (Conor: ‘Groepe waar je oma naar luistert, man’). Denkt aan Bob Dylan en The Doors tijdens zijn gevecht. Houdt niet van voetbal. Cora: ‘Oké op een saaie boekenwurmmanier.’ Kent veel van literatuur en film (<i>The Breakfast Club</i> , <i>Dead Poets’ Society</i> , <i>John Lennonachtig</i> , <i>Waiting for Godot</i> ...). Bandnaam: Approaches to Learning.	<i>p. 108 e.v.</i> <i>p. 27, 133</i> <i>p. 219</i> <i>p. 27</i> <i>p. 17</i> <i>p. 202</i>
Rosie Farrell	‘emogriet’, ‘gothic’ (volgens Conor p. 28), alternatief, gevoelig	Bright Eyes** -button. Houdt ook van The Smiths. Cora: ‘... hield zij van die “oh ik ben zo depri ik ga mijn polsen doorsnijden”-muziek.’ Conor: ‘...als ze al die zwarte rommel van haar gezicht zou vegen en zich normaal zou klede...’ Bandnaam: Bedroom Busker. ‘Mijn moeder was megabeschermend. Ze was doodsbang dat ik me zou laten volstoppen.’	<i>p. 14, 132</i> <i>p. 15</i> <i>p. 20</i> <i>p. 28</i> <i>p. 50</i> <i>p. 47</i>
Conor Duffy	‘stoere jongen’, agressief, spreekt dialect en jongerenslang	‘Hij sprak superbekakt, man.’ ‘Wie de nerds en de geeks, de hete chicks ware.’ ‘Da’s gewoon pure bullshit.’ ‘Welke gast zou mevrouw Croal nu nie willen neu... eh kusse?’	<i>p. 26</i> <i>p. 26</i> <i>p. 28</i> <i>p. 66</i>
Cora Kelly	Cool, brutaal, platte humor, taal en levensstijl	‘Snokken’, ‘rukken’. (Croal) ‘Ze stond gewoon te kwijlen als hij haar klas binnenkwam.’ ‘... slikt de andere helft morning-afterpillen alsof het Tic Tacjes zijn.’ (Croal) ‘Ze was een en al borsten en glimlach.’ Bandnaam: Aloud Pussycat.	<i>p. 16</i> <i>p. 18</i> <i>p. 20</i> <i>p. 57</i> <i>p. 50</i>

* The Smiths was een Britse popgroep die bestond van 1982 tot 1987. Hoewel ze nooit echt buiten Groot-Brittannië doorbraken, worden ze als hoogst invloedrijk beschouwd voor ‘Britpop’-bands als Oasis, Suede en Radiohead. Albums: *The Queen is Dead*, *Meat Is Murder*, *Hatful of Hollow*.

** Bright Eyes: is een Amerikaanse indierockband, rondom singer-songwriter Conor Oberst. Hun bandnaam doet denken aan het nummer ‘Bright Eyes’ van Art Garfunkel, een lied uit de jaren 1970.

Fran McEvoy	Lid van NED's: hoodies (trainings met kappen), brutaal, plat, grof, oppervlakkig	Conor: 'Ze zitten daar in hun goeiekope trainingspakke en witte sportschoene.'	p. 67
		Conor: 'Je kon niks terugzegge tege hen, want dan zouwe ze 'em afransele na school.'	p. 68
		Fran tot Conor: 'Als je nog es zo tege me praat, breek ik je kaak, onbeschofte kloot!.'	p. 68
		Conor over Clem: 'Ma, man, de gast kreeg 't echt hard te verdure, van alle kante.'	p. 68
		Rosie: 'De manier waarop ze hun NEDderige petten boven op hun hoofd met de klep omhoog hadden staan, vond hij (Clem) megagemeen.'	p. 75
		Rosie: 'Het is alsof je luistert naar een stel totale randdebielen die met hun mond vol citroenen staan te praten (...) En dan die blingblingringen (...) Echt marginaal. (...) dan zie je hen dansen en joints roken...'	p. 76
		Rosie: over hun muziek, in tegenstelling tot Clems muziek en het feit dat hij muziek volgt op school (NEDs vinden dat iets voor mietjes).	p. 77

4. Sms-taal

- In het verslag van de vruchteloze gsm-oproepen van Rosie (p. 174 en volgende) staan heel wat voorbeelden van sms-taal. Hieronder vind je enkele voorbeelden. Probeer daaruit de kenmerken van sms-taal af te leiden. Geef telkens een voorbeeld uit je eigen sms-ervaring. Als je klaar bent kun je je antwoorden vergelijken met het schema op de volgende pagina.

Voorbeelden	Kenmerken	Eigen voorbeeld
GVD	Letterwoorden, acroniemen, afkortingen (godverdomme)	
Hebbek iets verkeerd gedaan	Fonetisch schrijven (heb ik)	
NEGEER JE ME	Hoofdletters voor nadruk	
Wa s er ad hand	Verkorte woorden (wat is er aan de hand)	
Iets gebeurd @ school?	Computertaal, Engels (at school)	
Love U	Een woord vervangen door een korter (Engels) woord dat identiek uitgesproken wordt	

Sms staat voor *short message service*: een dienst waarmee je korte tekstberichtjes van de ene telefoon naar de andere kunt sturen. Sms werd heel snel heel populair onder jongeren, omdat het goedkoper is dan gewoon bellen. Een bericht kan maximaal 160 tekens bevatten, inclusief de spaties, en daarom nam de behoefte aan afkortingen sterk toe. Bovendien gaat het sneller als je niet het hele woord hoeft in te toetsen. En dat is typerend voor jongeren: ze hebben een grote behoefte aan communiceren, maar het moet wel snel en goedkoop.

In sms-taal worden de volgende woordvormen gebruikt:

Vorm	Voorbeeld	Betekenis
Letterwoorden	VHG	Van Harte Gefeliciteerd
Acroniemen	MIP	Meeting In Person, in levende lijve ontmoeten
Afkortingen	MOB	Mobiel
Shordjes (short words)	afchi	Afhaalchinese
Cijferwoorden	121	One to One, privégesprek
Letter-cijferwoorden	Ieder1	Iedereen
Cijfer-letterwoorden	1-tje	Eentje
Klinkerloze woorden	TRWNS	Trouwens

Er komt waarschijnlijk een tweezijdig woordenboek van sms-taal. Daarin kun je niet alleen opzoeken wat een sms-woord betekent, maar ook hoe je iets zegt in SMS-taal: 'Geweldig!' – 'GR8!'

Sms-taal heeft alle kenmerken van jongerentaal.

1. Er worden **bijnamen** gebruikt, waarin de stijlfiguur *pars pro toto*, 'deel voor het geheel', te herkennen is. Een voorbeeld: *'Een vloot van twintig zeilen.'*
2. **Nederlands** en **Engels** worden door elkaar gebruikt. '2g4u' kun je alleen maar ontcijferen als je de cijfers en de letters in het Engels uitspreekt: *Too good for you.*
3. Het jargon van sms-taal is zeer **dynamisch** en weinig stabiel. Wat vandaag heel populair is, kan morgen uit de mode zijn.
4. Er zit veel **humor**, spot en ironie in. Bestaande letterwoorden krijgen een andere betekenis. 'IBM' (*International Business Machines*) wordt uitgelegd als: *'It's Better Manually'*, het gaat handmatig beter. Vooral met merknamen van computers wordt gespot: MACINTOSH: *'Most Applications Crash, If Not, Operating System Hangs'*, 'de meeste programma's lopen vast, zo niet, dan loopt het besturingssysteem vast.'
5. Er wordt **spreektaal** gebruikt: 'ff' staat voor eFFe, spreektaal voor even, en 'nx' staat voor niks, spreektaal voor niets.
6. Het is een **groepstaal**. Het wordt niet alleen gebruikt omdat het sneller typt, maar ook om de groep af te schermen tegen andere groepen, zoals ouders en docenten. In chattaal wordt PAW gebruikt: *'Parents are watching'*, als een ouder de kamer binnenkomt om te kijken of zoon of dochter wel met zijn of haar huiswerk bezig is. In het computerlokaal kan TAW gebruikt worden: *'Teachers are watching'*.

Bron: Louis Hilgers, SMS-taal 1000 maal, Uitgeverij EduCos, 2e druk, 2004.

DE JONGEN DIE HET LIET REGENEN

B. WEBQUEST

De opdracht duurt 50 minuten.

Groepswerk (30 minuten; de opdrachten worden binnen elk groepje onder elkaar verdeeld zodat alle opdrachten kunnen worden afgerond binnen de tijdslimiet), gevolgd door klassikale bespreking

Levensbeschouwelijke vakken - Vakoverschrijdende eindtermen

Voor deze opdracht is het niet nodig dat de leerlingen het boek gelezen hebben.

1. De titel: De jongen die het liet regenen

- **Waar wordt deze uitdrukking gebruikt in het boek?**

p. 219-220: Wanneer Clem aangevallen wordt door de twee jongens, kan hij eerst 'Vuursmoel' knock-out slaan, dankzij zijn rugby-ervaring. Dan springt Fran McEvoy op hem en slaat op zijn ogen en gezicht. Clem slaat terug: 'Mijn vuisten treffen nog steeds. Harde regen.' (een regen van vuistslagen). Daarna: 'Ik laat het regenen. ... Bloed.' (Clem heeft zijn 'verzekering' – het mes – gebruikt en er ontstaat een regen van bloed).

- **Waarom verwijst de auteur hierbij naar Bob Dylan en naar The Doors? Zoek dit op op het internet.**

Bob Dylan: 'A Hard Rain's A-Gonna Fall'

*I've been ten thousand miles in the mouth of a graveyard
And it's a hard, and it's a hard, it's a hard, and it's a hard
And it's a hard rain's a-gonna fall
I saw guns and sharp swords in the hands of young children
And it's a hard, and it's a hard, it's a hard, it's a hard
And it's a hard rain's a-gonna fall*

The Doors (Jim Morrison): 'Riders on the storm'

*Riders on the storm
Riders on the storm
Into this house we're born
Into this world we're thrown
Like a dog without a bone
An actor out alone
Riders on the storm*

*There's a killer on the road
His brain is squirmin' like a toad
Take a long holiday
Let your children play
If ya give this man a ride
Sweet memory will die
Killer on the road, yeah*

2. Informatie over pesten

Ga naar: <http://www.pestweb.nl>.

- **Zoek een Finse methode tegen pesten die succes blijkt te hebben. Hoe wordt deze methode genoemd?**

Finse KiVa-methode

- **Waarin verschilt de Finse methode van de meeste bestaande methodes?**

Veel bestaande methodes tegen pesten richten zich op de dader of het slachtoffer, terwijl KiVa zich richt op de klas als geheel. Leerlingen denken met behulp van lesmateriaal na over wat pesten is en wat het voor consequenties heeft voor het slachtoffer. De lesstof omvat het aanleren van respectvol gedrag tegenover anderen, het functioneren in een groep en het herkennen, voorkomen en oplossen van pesten.

Ga naar het forum van Pestweb.

- **Som een viertal mogelijke manieren van verweer op die opgegeven worden voor als je zelf gepest wordt. Rangschik die, volgens je eigen aanvoelen, van 1 (uiterst efficiënt) naar 4 (tamelijk efficiënt).**

Verweer	Efficiëntie

3. Gevolgen van pesten

- Zoek op het internet een aantal gevolgen van pesten. Vind je er drie per categorie? Knip en plak de voorbeelden (kort) tussen de volgende aspecten en geef telkens de link.

Voor het slachtoffer:

1. Faalangst: niets meer durven te zeggen uit angst uitgelachen te worden.	http://www.aandachtvoorpesten.nl/informatie/de_gevolgen_van_pesten/index.html
2. Eetstoornissen zoals anorexia en boulimie.	idem
3. Schoolprestaties: als je continu op je hoede bent, kun je niet presteren. Een veilige omgeving is een van de benodigheden voor kinderen om succesvol te worden.	http://www.gedragsproblemen-kinderen.info/gevolgen-pesten

Voor de pester:

1. Kinderen en jongeren die op school anderen pesten, lopen een grotere kans op ernstige problemen in hun adolescentie . Ze komen vaker met justitie in aanraking, drinken meer alcohol en plegen vaker zelfmoord.	http://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Gevolgen
2. Meisjes die vroeger pestten, hebben op latere leeftijd een grotere kans om betrokken te raken bij huiselijk geweld en om tiernermoeder te worden.	idem
3. Een groot Zweeds onderzoek toont aan dat pesters op latere leeftijd significant meer met criminaliteit te maken hebben dan niet-pesters (Olweus, 1987).	http://wij-leren.nl/gevolgen-pesten.php

Op het werk:

1. Stress en angst komen het meest voor in het beginstadium van het pesten, wanneer er nog hoop is op een oplossing of wanneer er nog verweermogelijkheid is.	http://www.acvnb.be/werknemers/veiligheid-en-gezondheid/pesten-op-het-werk/gevolgen/
2. Depressie treedt op wanneer het pesten aanhoudt en/of verscherpt. Dan komen gevoelens van verdriet, minderwaardigheid of overdreven schuldgevoel naar boven.	idem
3. Psychosomatische klachten doen zich voor omdat het lichaam agressie waarneemt die het brein niet kan begrijpen.	idem

Op latere leeftijd:

1. Moeite met het aangaan en het behouden van een relatie .	http://www.aandachtvoorpesten.nl/informatie/de_gevolgen_van_pesten/index.html
2. Invaliditeit, vervroegde uittrekking, ontslag , al of niet met schadeloosstelling, financieel verlies (bv. beperking van de loopbaanmogelijkheden) zijn ook gevolgen van pesterijen.	http://www.acvnb.be/werknemers/veiligheid-en-gezondheid/pesten-op-het-werk/gevolgen/
3. Leymann, die veel ervaring had met patiënten ten gevolge van pesten op het werk, merkte dat een aanzienlijke groep een posttraumatische stressstoornis ontwikkelt. Hubert stelt dan weer dat de persoonlijkheid van slachtoffers verandert.	http://www.werk.belgie.be/pesten.aspx

4. Wat kun je er tegen ondernemen?

- **Zoek op het internet een aantal strategieën tegen pesten. Knip en plak de voorbeelden (kort) tussen de volgende aspecten en geef telkens de link.**

<p>Strategie: Ylenia (16) en Giovanni (15) zitten samen in de klas in de Don Boscoschool in Genk. Ze hebben de pest aan pesten en richtten een jaar geleden een website op: www.stopzelfmoord.be. Hier kunnen jongeren terecht met al hun vragen over pesten en zelfdoding.</p>	<p>http://www.een.be/programmas/koppen/pesten-op-school-met-dramatische-gevolgen</p>
<p>Strategie: - Door helemaal anders te reageren dan de pester van jou verwacht. - Iemand die fier is, staat rechtop, iemand die bang is, kruipt in elkaar. - 'Je doet maar, whatever!' - Humor is een zeer sterk wapen. Antwoord altijd heel luchtig en met de glimlach.</p>	<p>http://www.awel.be/faq-s/hoe-kan-je-pestgedrag-stoppen</p>
<p>Strategie: - De leraar roept een groepje kinderen bij zich tijdens een pauze. In die groep zit de pester, een meeloper, een hulpvaardig kind... De opdracht van de groep is simpel. Het slachtoffer moet zich zo snel mogelijk beter voelen. - Het slachtoffer, gesteund door zijn omgeving, vertelt wat het verwacht. De pester, die ook kan terugvallen op familie of vrienden, doet voorstellen om zijn daden goed te maken. - Direct gaan zwaaien met straffen en dreigementen helpt niet. Wie pesten wil stoppen, doet vooral iets vóór het slachtoffer, niet zozeer tégen de pester. - Praat over de gevolgen van het gedrag van de pester. Hoe voelt het slachtoffer zich?</p>	<p>http://www.klasse.be/ouders/24691/hoe-pak-ik-een-pestkop-aan/#.Un0dKnBwqSo</p>
<p>Strategie: Het Pestbriefje is een hulpmiddel om de ernst van de pesterijen vast te stellen. Het informeert alle betrokken partijen en dient als leidraad bij de bespreking van het probleem. Pesten wordt meestal te laat gemeld. De angst om te 'klikken', het teleurstellen van de ouders/opvoeders en schaamte zijn de grootste obstakels. Het Pestbriefje confronteert de pester met zijn/haar gedrag en dwingt tot nadenken over wat dit gedrag veroorzaakt.</p>	<p>http://www.pestbriefje.com/FolderBasis.pdf</p>

5. NEDs als verschijnsel en levensstijl

Over NEDs werden films en series gemaakt.

Een interessante schets van NEDs en de achtergrond van het verschijnsel vind je op YouTube:

NEDs CULTURE IN GLASGOW

<http://www.youtube.com/watch?v=MK2PryGzW5s> (10.03')

- **Hoe gedragen NEDs zich op straat?**

Straatgeweld, gevechten tussen rivaliserende bendes, gezicht doorkerven, fier op littekens.

Ze hebben dan ook een zeer lage levensverwachting: gemiddeld 54 jaar.

- **Welke oorzaken worden aangegeven door de politieman in het interview?**

Hoge werkloosheid, alcoholgebruik, depressies, lage opleiding, tienerzwangerschappen (moeders van 15-16 jaar), huiselijk geweld.

- **Welke oplossing stelt de man voor?**

Zeggen: 'Genoeg is genoeg' (*zero tolerance*). Merkbaar op lange termijn.

DE JONGEN DIE HET LIET REGENEN

C. ROLLENSPEL RECHTSZAAK

Voor dit rollenspel kun je één of twee uren uittrekken.

Rollenspel met de hele klas

Nederlands (Luisteren - Spreken - Gesprekken voeren - Literatuur) + Vakoverschrijdende eindtermen

Om dit rollenspel te kunnen uitvoeren moeten alle leerlingen het boek gelezen hebben.

INLEIDING

Als er een schooldrama gebeurt, wie is dan de schuldige? Is het de maatschappij? Is het het internet, tv, gewelddadige films? Of moeten we het elders gaan zoeken? Als je *De jongen die het liet regenen* leest, zijn er dan nog andere schuldigen aan te wijzen? Zijn het de pesters? Is het de jongen zelf, die te weinig voor zichzelf opkwam? Zijn het de ouders of leerkrachten, omdat ze de andere kant hebben opgekeken? De schuldvraag is allesbehalve eenduidig. Ook in dit boek worden de verschillende standpunten belicht.

Maar wat is de mening van de leerlingen?

In deze oefening buigen de leerlingen zich over de schuldvraag, in de vorm van een rollenspel in de rechtbank.

Rolverdeling

Verdeel op voorhand de rollen (zie volgende blz.). Zorg dat iedereen een kaartje heeft waarop duidelijk zijn/haar rol geschreven staat. Heel wat rollen kunnen worden geschrapd als de groep kleiner is, maar er kunnen ook rollen worden toegevoegd als de groep groter is.

Voorbereiding

Geef de leerlingen de opdracht om aan de slag te gaan en hun argumentatie voor te bereiden. Elk personage probeert zo veel mogelijk argumenten te verzamelen om zijn/haar eigen onschuld aan te tonen. De advocaten moeten natuurlijk met de verdachten overleggen hoe ze de verdediging zullen opbouwen. De juryleden moeten vragen voor tijdens de rechtszitting bedenken; hun doel is om een zo gefundeerd mogelijke eindbeslissing te maken. De voorzitter moet ten slotte de zitting leiden en structureren.

Het rollenspel zelf

De zaak wordt geleid door de voorzitter. Hij controleert de persoonsgegevens, vertelt de verdachten dat ze goed moeten opletten en dat ze niet verplicht zijn te antwoorden. Vervolgens stelt hij vragen om te achterhalen wat er precies is gebeurd. Hij schetst de situatie en de aanklacht. Er wordt geluisterd naar wat de getuigen, de verdachten en hun advocaten te vertellen hebben.

De juryleden luisteren aandachtig, stellen extra vragen, en moeten aan het eind van het proces een zo gefundeerd mogelijk oordeel vellen: wie is er schuldig, wie kan aansprakelijk gesteld worden? Samen met de voorzitter wordt vervolgens de strafmaat bepaald.

Er wordt een verslag van de rechtszaak gemaakt door de griffier. Hij schrijft alle argumenten op zodat iedereen ze later kan nalezen.

Clem Curran

De advocaat
van Clem Curran

Rosie

De advocaat
van Rosie

De moeder
van Rosie

De advocaat van
de moeder van Rosie

Conor Duffy

De advocaat
van Conor Duffy

Cora Kelly

De advocaat
van Cora Kelly

Mevrouw Croal

De advocaat
van Mevrouw Croal

Meneer Cunningham

De advocaat van
meneer Cunningham

Meneer Goldsmith

De advocaat van
meneer Goldsmith

Jurylid 1

Jurylid 2

Jurylid 3

Griffier

De voorzitter

DE JONGEN DIE HET LIET REGENEN

D. GROEPSDISCUSSIE: MENINGSVORMING OVER PESTEN

Voor deze discussie volstaat één lesuur.

Groepsdiscussie met de hele klas

Nederlands (Luisteren - Spreken - Gesprekken voeren) + Vakoverschrijdende eindtermen

Voor deze opdracht is het niet nodig dat de leerlingen het boek gelezen hebben.

Verloop van de discussie

- Vraag de leerlingen om in een kring te gaan zitten.
- Vraag alle leerlingen om individueel een stelling te bedenken over het thema pesten. Laat hen die stellingen anoniem in een doos deponeren. U kunt zelf ook een aantal stellingen in de box droppen (zie onder).
- Verdeel de groep in tweeën. Een groep is voor en een groep is tegen. De leerlingen hoeven dus niet hun eigen mening te verkondigen.
- Schrijf de verschillende stellingen op het bord. Geef aan dat de discussie de vorm zal aannemen van een wedstrijd. Bij elke stelling wordt één punt uitgereikt aan de groep die zijn standpunt het best kan verwoorden.
- Beide groepen krijgen bij elke stelling even bedenktijd zodat ze steeds gerichte argumenten kunnen noteren. Bij elke stelling duiden ze één groepslid aan dat de rol van woordvoerder op zich zal nemen. Zo komen alle leerlingen in de groep aan bod.
- De discussie wordt geopend: de woordvoerder van elke groep zegt waarom hij voor of tegen de stelling is. Vervolgens wordt de discussie open getrokken en mogen de andere groepsleden mee discussiëren.
- Als leerkracht vervult u ook de rol van scheidsrechter en jury. U deelt de punten uit. Om de discussie extra drive te geven, kunt u een tussenstand bijhouden op het bord.

Inleiding

- **Wat zijn de verschillende rollen die klasgenoten op zich kunnen nemen in een pestsituatie? Er zijn de 'pester' en de 'gepeste', maar welke rollen zijn er nog?**

Meer informatie over de verschillende rollen:

• De pester

Is vaak onzeker en wil graag aardig en stoer gevonden worden. Denkt dat iedereen hem/haar grappig vindt door het pestgedrag.

• De gepeste

Voelt zich vaak verdrietig en eenzaam. Durft vaak niets terug te doen of het te vertellen, is bang dan nog meer gepest te worden.

• De meepester

Doet mee met pesten, denkt dat hij/zij er dan bij hoort. Is bang om zelf gepest te worden.

• De helper

Neemt het op voor de gepeste. Vindt het niet goed dat er gepest wordt en is niet bang voor de pester. Helpt graag en is daarom vaak populair.

• De stiekemer

Vindt het goed dat er gepest wordt, maar bemoeit zich er niet mee. Is bang om zelf gepest te worden. Roept anderen erbij om het pesten te steunen.

• De buitenstaander

Denkt dat er in de klas niet gepest wordt en het kan hem/haar ook niets schelen. Zolang hij/zij er zelf maar geen last van heeft.

• De stille

Bemoeit zich er niet mee. Vindt het pesten wel gemeen, maar durft niets te doen of te zeggen, is bang zelf gepest te worden.

Enkele mogelijke stellingen

Pesterijen zijn onvermijdelijk.
Ze hebben altijd bestaan
en zullen blijven bestaan. Ze horen
nu eenmaal bij het leven.

Pesten hoort bij jong zijn.
Het fenomeen verdwijnt
als je ouder wordt.

Pesten is echt iets tussen de pester
en de gepeste, ze moeten
het samen oplossen.

Als ik het slachtoffer van pesterijen
zou worden, zou ik
mijn ouders inlichten.

Bepaalde eigenschappen maken je
een makkelijker doelwit voor pesters, bij-
voorbeeld ros haar en een bril.

Als je aan de leerkrachten vertelt
dat er in de klas gepest wordt,
ben je een klikspaan.

Plagen is met woorden,
en kan daarom door de beugel,
maar pesten met woorden
is een brug te ver.

De beste reactie op gepest worden,
is niet te reageren.

Je kunt iemand die gepest wordt
niet helpen, want dan word jij
ook gepest.

DE JONGEN DIE HET LIET REGENEN

E. SCHRIJVEN

Voor deze opdracht volstaat één lesuur.
De opdrachten kunnen ook als huiswerk aan de leerlingen worden meegegeven.

Individuele opdracht

Nederlands (Schrijven) + Vakoverschrijdende eindtermen

Voor deze opdracht is het niet nodig dat de leerlingen het boek gelezen hebben.

De leerlingen kunnen kiezen uit de volgende schrijfoopdrachten:

1. Affiche

- Maak een affiche tegen pesten. Hang ze op in de klas.

2. Rap

- Schrijf een rap over pesten. Laat je inspireren door dit voorbeeld:
<https://www.youtube.com/watch?v=CizU2P3wqZE>

3. Speech

- Schrijf een speech die een directeur van een school zou kunnen uitspreken om pesten tegen te gaan.

4. Gedicht

- Schrijf een gedicht over pesten.

5. Kortverhaal

- Schrijf een kortverhaal over pesten.